

ประเมินผลผลิตการเกษตรพื้นที่สูง ด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์
กรณีศึกษา ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
Highland Agricultural Products Assessment using GIS:
A Case Study of Khao Kho District, Thailand

หทัยรัตน์ ประดับไข่มุกข์, สุพัตรา กิ่งไทร, บุญจิรา จิตรประสงค์, น้ำทิพย์ วิเทียนรัมย์,
และ อภินันท์ อรรคมากุล¹

บทคัดย่อ

อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่อยู่ในเขตโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก ซึ่งมีการจัดสรรที่ดินแก่ประชาชนเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร แต่เดิมพื้นที่ทั้งหมดประชาชนจะใช้ประโยชน์ที่ดินทำการเกษตรปลูกพืชเชิงเดี่ยว ต่อมาเมื่อกระแสการท่องเที่ยวเข้ามาสู่อำเภอเขาค้อ ประชาชนก็เปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการเกษตรมาเป็นธุรกิจที่พักตากอากาศมากขึ้น แต่ในตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ หลังจากที่ได้มีการลงสำรวจพบว่า ยังคงมีรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นการเกษตรอยู่เช่นเดิม จึงได้เก็บข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

จากการศึกษาพบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่มีการปลูก ข้าวไร่ ข้าวโพด และมะเขือเทศมากที่สุดตามลำดับ ซึ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินรูปแบบเดิมนั้นมีสาเหตุ 2 ประการคือ 1. เงื่อนไขของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก 2. รายได้จากการเกษตรเพียงต่อการยังชีพ โดยผลตอบแทนของผลผลิตต่อไร่ ข้าวมีผลตอบแทนมากที่สุด และมะเขือเทศมีผลตอบแทนน้อยที่สุด จึงได้มีการวิเคราะห์และหาพืชชนิดอื่นที่มีศักยภาพและให้ผลตอบแทนมากกว่ามะเขือเทศ ซึ่งจากการวิเคราะห์เห็นว่า สตอเบอร์รี่ มีศักยภาพเพียงพอที่จะปลูกในพื้นที่ตำบลเขาค้อ อันเนื่องมาจากตำบลเขาค้อมีภูมิประเทศ มีดินที่อุดมสมบูรณ์และภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การปลูกสตอเบอร์รี่ อีกทั้งในตำบลเขาค้อ และภายในอำเภอเขาค้อยังมีผู้กระทำการปลูกสตอเบอร์รี่เพียงไม่กี่แห่งเท่านั้น กอปรกับสตอเบอร์รี่มีผลผลิตต่อไร่สูงถึง 3,000 กิโลกรัมต่อไร่ แล้วเมื่อนำข้อมูลราคามาหาผลผลิตต่อไร่ด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ พบว่าราคาผลตอบแทนของสตอเบอร์รี่สูงกว่าราคาผลตอบแทนของมะเขือเทศมาก จึงได้เสนอให้ปลูกสตอเบอร์รี่แทนการปลูกมะเขือเทศ เพื่อให้ประชาชนในตำบลเขาค้อมีรายได้ที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: ผลผลิตการเกษตรที่สูง ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เขาค้อ

¹ นักศึกษาคณะวิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร